

[Indenrigsministeren.]

kere end nogen anden ved mere end een Lejlighed er traadt i Brechen for ændrede politiske Agitationsformer.

Det ærede Medlem Hr. Borgbjerg siger, at det kan jo være meget smukt med Enmandskredsene, han forkaster heller ikke paa Forhaand dette Princip, men, siger det ærede Medlem: Tilbage til det gamle kan vi dog aldrig komme! Nej, det kan vi ikke. I mine Øjne er det i og for sig beklageligt, men en Tilbagevenden til det gamle vilde stride — det erkender jeg — mod Grundlovens § 32. Derfor har jeg heller ikke gjort noget Forsøg paa at tilvejebringe en saadan Tilbagevenden. Det ærede Medlem hævdede, at Forholdstalsvalgmaaden er forankret i 3 Partiers Interesse. Det er muligt, jeg skal ikke benægte dette. Men hvis nu denne Valgmaade i det lange Løb virker mod Folkeinteressen, mod den overordentlige Betydning, som Tilvejebringelsen af et fast Styre i Landet har, skulde mon ikke somme af de 3 Partier da være at faa i Tale? For er det saadan, at Forholdtalsvalgmaaden i saa Henseende bereder Vanskeligheder — og jeg mener, det er saaledes —, vil dette Valgsystems Dage en Gang være talte, hvis det ikke forinden fører ud i en saadan mosaikagtig Repræsentation i Folketinget, at Folkestyrets Dage forinden er talte.

Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller sagde, at Forholdstalsvalgmaaden er ikke Aarsag til Partidelingen. Jeg skal ikke bestride Sandheden af denne Udtalelse, men jeg vil hævde, at den er Aarsag til, at Partidelingen kan give sig saa differentierende Udtryk i Folkerepræsentationen og give saadanne Udtryk længe, før et Parti er modent til at faa Repræsentation og har en saadan Tilslutning i Befolkningen, at det har Krav paa at komme i Betragtning. Det ærede Medlem Hr. Borgbjerg har sikkert Ret i, at havde Socialdemokratiet ikke faaet en Modningstid paa over en halv Snes Aar, men øjeblikkelig, i dets Oprindelsesdage, var blevet repræsenteret her i Tinget, vilde muligvis for Partiets senere Arbejde meget store Vanskeligheder være opstaaet og ikke helt lidt havde set anderledes ud. Vi har Gang efter Gang efter Forholdstalsvalgmaadens Gennemførelse set ganske smaa Partier faa Repræsentation her i Tinget. Jeg minder om Erhvervspartiet, der nu tilhører Historien, men som virkelig i mange Spørgsmaal i sin Tid blev Tungen paa Vægtskaalen her i Tinget. Jeg henviser til Retsforbundet, til dets Opfattelse af Statens Funktioner og de Forslag, dets Repræsentanter i denne Forbindelse frem-

sætter, og som ikke forekommer mig Udtryk for en saadan politisk Modenhed, at der er Anledning til i Alvor at bestræbe sig for at faa en Diskussion, der knytter sig til disse Forslag, frem her i Tinget, end sige til at gøre dette Parti til det afgørende ved Behandlingen af store Spørgsmaal, hvad det i visse Tilfælde vil kunne blive.

I øvrigt glæder jeg mig over, at det ærede Medlem Hr. Borgbjerg i det store og hele var anerkendende overfor det Lovforslag, her foreligger. Han erkendte, at det var overskueligt, han erkendte, at det var simpelt, og jeg takker ham for Udtalelsen om, at havde det foreliggende Lovforslag foreligget i 1920, vilde Enmandskredsene være blevet bevaret. Men hvad der havde været at foretrække for den nuværende Ordning i 1920, maa dog formentlig ogsaa være at foretrække nu. Jeg afventer det ærede Medlems Forklaring paa, at dette ikke er Tilfældet. Men, siger man saa, den ligelige Repræsentation for de forskellige Anskuelser blandt Vælgerne er ikke sikret ved dette Lovforslag.

Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller svang sig op til at udtale en Formodning om, at Lovforslaget er grundlovsstridigt. Jeg vover at stemple denne Udtalelse som et Paradoks, der intet som helst har med Virkeligheden at gøre; thi i Grundlovens § 32, 2det og 3die Stykke, hedder det:

„Til Sikring af en ligelig Repræsentation af de forskellige Anskuelser blandt Vælgerne bestemmer Valgloven Valgmaaden og de nærmere Regler for Valgrettens Udøvelse, herunder, hvorvidt Forholdstalsvalgmaaden skal føres igennem i eller uden Forbindelse med Valg i Enkeltmandskredse.

Ved Kredsinddeling skal der foruden til Indbyggertal tages Hensyn til Vælgertal og Befolkningstæthed.“

Jeg afventer, at det ærede Medlem paapeger, paa hvilke Punkter det her foreliggende Lovforslag er i Strid med den citerede Grundlovsparagraf.

Det ærede Medlem sagde i samme Forbindelse, at den Valglovgivning, vi nu har, kan ikke svingte; men det ærede Medlem ved jo særdeles vel, at den svigtede den 2. December 1926. Dør naaedes ikke Forholdsmæssighed. Det ærede Medlem pegede paa, at ved tidligere Valg havde dette fundet Sted, ja, det er ganske rigtigt, men det fandt ikke Sted i 1926, det er en Kendsgerning. Det viser sig, at overfor Forskydninger af en vis Størrelse i Vælgernes politiske Opfattelse slaar den hidtil gældende Lovgivning ikke til. Det foreliggende Lov-